

Şu ana kadar ortaya çıkan sonuç; “ma meleket eymanukum” ifadesinin genellikle cariyeye olarak çevrildiği idi. Bu çevirilerin yanlış olabileceğini ilgili ayetlerle karşılaştırmalı olarak ilgili yazılarda tartışmaya çalıştım.

Fakat tabi akla şöyle bir soru da geliyor. “Savaş esiri kadın” olarak algılayabileceğimiz durum hiç olmamış mıdır veya hiç olmayacak mıdır, yani bizim bildiğimiz cariyelik müessesesi ile alakalı Kur’an hiç mi düzenleme yapmamıştır? İşte bence tam bu noktada Allah’ın neden belirli bir kelimeyi değil de “ma meleket eymanukum” gibi bir ifadeyi kullanmış olabileceğine dair bir fikir elde ediyoruz.

Şimdi daha önce de değindiğim aşağıdaki çeviriye dikkat:

NİSA 36. Allah’a ibadet edin ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşa, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlar (köle, cariyeye, hizmetçi ve benzerlerine) iyi davranın; Allah kendini beğenen ve daima böbürlenip duran kimseyi sevmez. (Diyanet Vakfı Çevirisi)

NİSA 36. Yalnız Allah’a ibadet edip O’na hiçbir şeyi şerik yapmayın. Anneye, babaya, akrabalara, yetimlere, fakirlere, yakın komşulara, uzak komşulara, yol arkadaşına, garip ve yolculara, ellerinizin altındaki (köle, cariyeye, hizmetçi, işçi) lere de güzel muamele edin. Bilin ki Allah kendini beğenen ve övünüp duran kimseleri sevmez. (Suat Yıldırım çevirisi)

Aşağıdaki çeviriye de lütfen dikkat ediniz:

RUM 28. Allah konuyu size kendinizden misal getirerek anlatıyor. Size rızık ve servet olarak verdiğimiz şeylerde, meşrû şekilde sahip olduğunuz, (ma meleket eyman”) üzerlerinde meşrû haklarınız ve otoriteniz, kendileriyle düzgün insanî münasebetleriniz olan köleleriniz, câriyeleriniz, işyerlerinizde çalışan sözleşmeli işçileriniz içinde hiç ortağınız var mı? Servetinizi tasarrufda siz, onlarla kendinizi eşit sayar mısınız? Birbirinizden çekindiğiniz gibi, onlardan da çekinir misiniz? İşte biz, ilimle ve tecrübeyle gelişmeye devam eden aklını faydalı kullanabilen toplumlar için, Allah’ın birliğini ispatlayan delilleri, birçok konunun çözümünün işaretlerini böyle ayrıntılı açıklıyoruz. (Ahmet Tekin çevirisi)

Yukarıdaki çevirilerde parantez içlerinde “ma meleket eymanukum” ifadesine sadece “cariye” diye anlam verilmemiş, köle hatta işçi, hizmetçi anlamları verilmiş. Yani “ma meleket eymanukum” çeşitli şekillerde çevrilebiliyormuş.

Peki, kimler olabilir ma meleket eymanukum; yeminlerinizin/anlaşmalarınızın hak sahibi oldukları? (veya sağ ellerinizin sahip oldukları)

Lütfen bunu düşünürken sadece Kur’an’ın ilk nazil olduğu zaman dilimindeki şartları değil, Allah’ın mesajının evrenselliğini göz önünde bulundurarak, gelmiş ve gelecek tüm zaman dilimlerinin şartlarını hesaba katın. Yoksa, cariyeye olarak ilgili ayetleri açıklarken “canım, şimdi

cariyelik mi kaldı, o zamanmış, o şartlarda bile bakın Allah cariyelerin haklarını korumuş” gibi bir açıklama içerisinde bulunmak zorunda kalıyorsunuz ki, bu emin olun kimseyi tatmin etmiyor.

“ma meleket eymanukum” ifadesi ile bir sözleşme ile (bu sözleşme yazılı olabilir, zımni olabilir) aramızda illiyet bağı bulunan herkes kastediliyor olabilir. Yani;

İnsanın nikahlı eşi (erkeğin değil, insanın)

Çocukları

Savaş esiri olup yanında barındırdığı insanlar (erkek de olur kadın da)

İşçileri

Hizmetçileri

Sayılanların hepsi ve daha fazlası “ma meleket eymanukum” kapsamında olabilir.

Demek ki, konu ile ilgili ayetleri çevirirken ön yargı sahibi olmadan (doğru ya da yanlış cariye konusundaki bilinçaltsal/tarihsel erkek önyargısından bahsediyorum), bir mantıksal bütünlük içerisinde, birbiriyle çelişmeyen bir yaklaşım sergilenmeli. ben bu yazılarda ilgili tüm çevirileri okuyarak, çeviri farklılıkları ve çelişkileri üzerinden meselenin hakikatine ulaşmaya çalışıyorum.

Yani mutlak olarak “ma meleket eymanukum” = şudur dersiniz, ilgili sözü her yerde aynı şekilde çevirmek gerektirmez mi? Neden işin içinde cinsellik varsa cariye oluyor da cinsellik dışı bir durum varsa duruma göre köle, işçi, hizmetli vs. oluyor?

Veyahut “ma meleket eymanukum” duruma göre ,önceki ve sonraki ayetlerle ve Kuran’ın bütünselliği içinde değerlendirilerek çevrilmesi gereken bir ifade olarak mı ele alınmalı?

Şimdi konunun başındaki soruya tekra dönersek: . “Savaş esiri kadın” olarak algılayabileceğimiz durum hiç olmamış mıdır veya hiç olmayacak mıdır, yani bizim bildiğimiz cariyelik müessesesi ile alakalı Kur’an hiç mi düzenleme yapmamıştır?

Elbette ki yapılmıştır. Nisa Suresi 23,24,25 (İbn Kesir)

23.Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt kardeşleriniz, karılarınızın anaları, gerdeğe girdiğiniz karılarınızdan evlerinizde bulunan üvey kızlarınız, size haram kılındı. Eğer üvey kızlarınızın anaları ile gerdeğe girmemişseniz, onlarla evlenmeniz de bir vebal yoktur. Öz oğullarınızın karıları ile evlenmeniz ve iki kızkardeşi birlikte nikahlamanız da haramdır. Geçmişte olanlar artık geçmiştir. Şüphesiz ki Allah, Gafur’dur, Rahim’dur.

24.Evli kadınlarla evlenmeniz de. Sağ ellerinizin sahib oldukları müstesna. Bunlar; Allah’ın size farz kıldığı hükümlerdir. Geriye kalanları ise; zinadan kaçınıp iffetli yaşamanız şartı ile mallarınızla istemeniz size helal kılındı. Onlardan yararlandığınızın karşılığı olarak

kararlaştırılmış olan mehirlerini verin. Kararlaştırdıktan sonra, aranızda anlaştığınız hususta size bir sorumluluk yoktur. şüpheşiz ki Allah, Alim, Hakim olandır.

25.Sizden; hür, inanmış kadınlarla evlenmeye güç yetiremeyen kimse, inanmış genç kızlarınızdan sağ ellerinizin sahip olduklarından (alsın). Allah sizin imanınızı daha iyi bilir. Birbirinizdensiniz. Onlarla zinadan kaçınmaları, iffetli yaşamış ve gizli dost tutmamış olmaları halinde, velilerinin izniyle evlenin. Ve ma'ruf şekilde mehirlerini verin. Evlendiklerinde zina edecek olurlarsa; onlara hür kadınlara verilen cezanın yarısı verilir. Bu; içinizden, günaha girme korkusu olanlardır. Sabretmeniz ise sizin için daha hayırlıdır. Allah, Gafur'dur, Rahim'dir.

Görüldüğü üzere burada açık bir şekilde “ma meleket eymanukum” un kimler olduğu birbiri ardına gelen ayetlerin bütünselliği içinde açıklanıyor. (tabi burada başka bir mesele var 4/25'in ilk başının çevirisi şu şekilde olsa mantık bütünlüğü daha fazla sağlanmış oluyor “Aranızdan her kim, içinde bulunduğu şartlardan dolayı hür bir mümin kadın ile evlenecek durumda değilse, onu, meşru şekilde sahip olduğunuz mümin bakirelerden biri ile evlendirin “-m.esed çevirisi- Çünkü ayetin devamında “velilerinin izniyle” diye bir ifade var ki, eğer malik olan ben isem hangi veliden izin alacağım?)

şimdi birileri bana “sen kim oluyor da, hangi ilminle, hangi ahlakınla böyle sonuçlara varıyorsun!” diye çıkışabilir. O zaman ben de diyorum ki, yasaklansın hiç kimse Kuran'ı çevirmesin, Arapçasından okumayı öğrenmeyi de yasaklasınlar, açıp okumayacaksak, akletmeyeceksek, sorular sormayacaksak, bütün bu uğraşlar malayanidir.

Bu yazı da konu ile ilgili :

•
[vemâ meleket eymânukum...](#)

• [Kur'an Çevirilerinde Cariye](#)

• [Nur Suresi Ayet 58 ve 59 çerçevesinde İslam'da cariye konusuna devam...](#)

•

[Kuran çevirileri arasındaki farklılıkları inceleyerek çözüme gitme : Bakara 221 ve cariye meselesi](#)